

## Monstre iparos-küldöttség kéri a polgármestert, hogy szüntesse meg a hatósági husüzemet is.

Mint ismeretes, a belügyminiszter már rendelet-el megszüntette a hatósági péküzemet. Ez ügyben hétfőn délután a szegedi sütő-, hentes- és mészárosiparosok ülést tartottak az Ipartestületben.

Az egyes szakmák először Kiss Géza, illetve Schütz István elnöklésével külön-külön ülészek, majd a nyíltrendben közös ülésre jöttek össze. A szakmák elnökei üdvözlőék először egymást abból az alkalomból, hogy kitartó munkával végre eredményt tudtak elérni a hatósági üzemek ügyében.

Dr. Cserny Mihály útkar ezután ismertette szokás az előzményeket, amelyeknek folyamán most a péküzem megszüntetéséről szóló miniszteri rendelet. A hímerítő jelentés után föltek a kérdést, *de akarja-e venni az illetékes alapon ezeket az üzemeket az iparosság?*

A gyűlésen megjelent min'egy háromszáz főnyi iparosság hangosan tiltakozott minden ilyen irányú terv ellen, majd egyhangúlag kimondták, hogy *semmi ilyenféle ügyben nem vesznek részt és kéri a polgármestert, hogy most már a miniszter rendelete után rövidesen szüntesse be a husüzemet is és így támogassa a magas adókat fizető szegedi iparosokat.*

Az iparosok több felszólalás után elhatározták, hogy *kedden délelőtti monstre-küldöttség járul a polgármester elé, amely kéri fogja a husüzem megszüntetését is.* Amennyiben a polgármester erre nem hajlandó, hanem csak *visztafejlesztésre* gondol, az iparosok arra kéri a polgármestert, hogy engedje meg, hogy az iparosok betekintsenek az üzem valódi kereteibe, tisztán lássák, hogy milyen arányokban dolgozik. Az iparosok azt kéri ezután, hogy *egy hónap múlva már a mai kereteknek negyedére csökkentsék a hatósági husüzemet, ami után a teljes megszüntetés következék.*

Az iparosok több felszólalás után elhatározták, hogy *kedden délelőtti monstre-küldöttség járul a polgármester elé, amely kéri fogja a husüzem megszüntetését is.* Amennyiben a polgármester erre nem hajlandó, hanem csak *visztafejlesztésre* gondol, az iparosok arra kéri a polgármestert, hogy engedje meg, hogy az iparosok betekintsenek az üzem valódi kereteibe, tisztán lássák, hogy milyen arányokban dolgozik. Az iparosok azt kéri ezután, hogy *egy hónap múlva már a mai kereteknek negyedére csökkentsék a hatósági husüzemet, ami után a teljes megszüntetés következék.*

## Kötélhalálra és rangfosztásra ítélték Léderert.

Az ítélet jogerős.

Budapest, május 18. A honvédtörvényszék ma délelőtti hírdette ki ítéletét Léderer Gusztáv előtt szülőföldi megteit tárgyalóteremben, az u'án is szakra menő közönség várta izgalommal az első híreket az ítéletről. Pontban 10 órakor vonultak be a honvédtörvényszék tagjai Soltesz ezredes vezetésével. Apáthy ezredes-hadbíró először figyelemzteti a hallgatóságot, hogy mindenféle tetszésnyilvánításai tartózkodják, majd így szól: *„A magyar állam nevében...”*

A hadbírószak tagjai erre helyet foglalnak, csak Léderer Gusztáv marad állva a két csendőri között.

— A budapesti honvédtörvényszék, mint ítélelbírószak — hangzik tovább Apáthy szava — a következőképpen ítélt: Bűnösnek mondja ki Léderer Gusztáv próbaszolgálatra bocsátott tartalékos főhadnagyot család bűntetteiben, amelyet az által követelt el, hogy 1924 december havának második felében azzal a ravaszsággal, hogy felesleges díszeket fog nyerni egy itt időző angol családnak villavásárlás céljára szükséges dollárbevételeit, Kodelka Ferencet tévedésbe ejtette, tevékenyen közreműködött nevének azon törbejelésénél, hogy Kodelka Ferenc az állítólagos dollárbevételekhez szükséges díszeket előteremtse, azt átadja és ezekre Kodelka Ferencet rábírta.

Bűnösnek mondja ki a honvédtörvényszék Léderer Gusztávot orgyilkos-

ság bűntetteiben, mert Léderer Gusztáv, hogy Kodelka Ferenc pénzét ne kelljen visszatérni, 1925 január 7-éről 8-ára virradó éjjel a vendégségben ott tartott Kodelka Ferencet álmában, tehát dínok módon szolgálati fegyverével közvetlen közelről fejbeütötte.

Bűnösnek mondja ki a honvédtörvényszék Léderer Gusztávot lopás bűntetteiben, mert a megölt és feldarabolt Kodelka Ferenc két briliánsgyűrűjét, valamint két szívtárcsáját, 14,484 000 korona akkori értékben, Kodelka örököseinek beletegyezésére nélkül elvitte. A honvédtörvényszék ezért Léderer Gusztávot a magyar királyi csendőrség köteletéből való kicsapásra, főhadnagyi tisztségéből való megfosztásra, az első osztályú vilátségi érem, a bronz érem, a Károly-csapatkereszt és a sebesülési érem elvesztése mellett köteletből való bűntetésre ítélt.

Léderer Gusztáv arca az ítélet halatára elsápadt, de azért nyugodtságot színel, szeme meg se rebbent.

Az indoklásban részletesen kifejti a bíróság a tényállást a tárgyalás adatai alapján. Léderer Gusztáv ezalatt viaskoszerű arccal, lehunytt szemekkel s teljesen apatikusan ül helyén.

Súlyosbíró körülménynek vette a honvédtörvényszék, hogy a vádlott cselekedetét előre megfontolt szándékkal követte el, hogy a halálbüntetést beállítsa.

módon feldarabolta, továbbá a halmazatot és végül, hogy a vádlott csendőrtiszt volt. Enyhítő körülménynek vette a törvényszék a vádlott fedhetetlen előéletét és azt a körülményt, hogy tettének elkövetésében a felesége halála alatt állott, valamint a beszámítást ki nem záró degenerált voltát, negyvenkét havi fróniszolgálatát és kiűntetését. A honvédtörvényszék úgy találta, hogy a súlyosbíró körülmények felülmúlják az enyhítő körülményeket és ezerről ítélt.

— Vádlott, megértet-e az ítélet? — kérdi e után a tárgyalásvezető.

— Megértettem — válaszolja Léderer erős hangon.

— Jelent be perorvoslatot? — fordul most a tárgyalásvezető Lédererhez.

— Nem, — feleli Léderer színe

## Léderert felesége bűnpöre előtt is kivégezhetik.

Budapest, május 18. Figyelemmel arra, hogy Léderer Gusztáv halálos ítéletét a katonai törvényszék jogerősnek mondta ki és csak hivatalból terjeszti fel, esetleg kegyelmi eljárás végett felsőbb helyre az ügyet, illetékes helyen érdeklődünk az iránt, hogy Léderer Gusztávnak feltétlenül meg kell lennie a testvére és felesége büntügyi tárgyalásán. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Léderer Gusztáv vallomása az asszony bűnpörében okvetlenül szükség van, de ez nem jelenti azt, hogy a polgári

kiabálva.

— Tehát megnyugszik az ítéletben? Léderer azonban most sem válaszol, védője, Kugel János jelenti be, hogy a vádlott sem óhajtott perorvoslatot élni a halálos ítélet ellen.

— Megnyugszik tehát az ítéletben? — szól újra a tárgyalásvezető.

— Igen! — feleli Léderer erős hangon.

— Az ítélet jogerős — jelenti ki a tárgyalásvezető. — A honvédtörvényszék most kegyelmi tanácsot alakul át.

A kegyelmi tanács határozata természetesen titkos és az hivatalból felkerül a kormányzati kabinetirodába. Mikor onnan az iratok a kormányzó döntésével visszaérkeznek, az ítéletet legrövidebb időn belül végrehajtják.

bűnteltörvényszék előtt való kihallgatás céljából a mai napról kihirdetett halálos ítéletet el kelljen halasztani. Az esetben, ha a halálos ítélet végrehajtását korábbi időre tűzik ki, mint ahogy az asszony büntvényének tárgyalását megtartja a törvényszék, a bíróság módot találhat arra, hogy Léderer Gusztávnak a hadbírószakon és a vizsgálóbíró előtt felveti vallomását teljes terjedelmében felolvastassa, mert ezek a vallomások úgy tekinthetők, mintha azokat élőszóval mondta volna el Léderer Gusztáv.

## Papir- és írószerkereskedők gyűlése Szegeden.

A Magyar Papir- és Írószerkereskedők Országos Szövetsége vasárnap délelőtti tartotta első vándorgyűlését Szegeden a kereskedelmi és iparkamara létestermében Szendy Béla elnöklésével. Az ország különböző részeiből megjelent vendégeket a kamara nevében Wimmer Fülöp elnök, a szegedi kartársak nevében Bartos Lipót elnök üdvözlötte. A tárgysorozat egyes pontjait Tauber Gyula, Hoffman Lajos és dr. Dénes József ismertették. Különösen erősen foglalkozott a vándorgyűlés az iskolaikban folyó papir- és írószerkereskedéssel, valamint a házalásnak az ügyével, amely már annyira elfajult, hogy a nagy üzleti rezssivel dolgozó, adót és egyéb közterheket viselő legális kereskedelemnek az életérdekeit veszélyezteli.

Szendy Béla elnök javaslatára a vándorgyűlés kimondotta, hogy ebben az ügyben távirati felterjesztéssel fordul a kereskedelemügyi és közoktatásügyi miniszterhez, dr. Tonelli Sándor főtitkár pedig bejelentette, hogy ezeknek az anomáliáknak megszüntetése érdekében a kamara is meg fogja tenni a szükséges lépéseket.

A vándorgyűlés megbízta az elnökséget, hogy foglalkozék egy Budapesti

ten létesítendő szakirányú tanonciskola és ezzel kapcsolatos interjúknak az ügyével. Meg fogja keresni azonkívül az elnökség a felsőkereskedelmi iskolák igazgatóit, hogy a papir- és írószerkereskedelmi szaknára, amely aránylag magas kvalitású munkát kíván, hívják fel a végzett növendékek figyelmét. A szegedi vándorgyűlés sikere alapján határozta meg, hogy ezeket a vándorgyűléseket, melyek egyúttal propagandisztikus célt is szolgálnak, néhány hónapos időközökben az ország más városaiban is megismétlik. A legközelebbi vándorgyűlés megtartására Miskolcra veték kombinációt.

A bolgár katonaság többletét május végéig el kell bocsájtani

Belgrád, május 18. A jugoszláv kormány hivatalos értesítést kapott Szófiából, mely szerint az ottani nemzetközi ellenőrző bizottság figyelmeztette a bolgár kormányt arra, hogy a forradalom leverésére az engedélyezett 10 ezer főnyi katonaság elbocsátásának legkésőbbi határideje május 31. Az ellenőrző bizottság kifejezte abbéli reményét, hogy a kontingens leszerelése a jelzett határidőig minden esetben meg fog történni.

## Nagy tata.

Az utolsó bölcs, a szép élet nagymestere, kihűlt testtel pihen a Teleki-utcai régi családi házban, amely látta gyermekkorát, legényévé serdülését, férfitul értékét, sok erényét, sok bohóságát. Eltávozik immár ő is a házából, amely idő előtt bocsátotta útjára a „Kisebbik”-et s már csak egy fehérhajú jószágos asszony marad benne, — övegye Wagneré, az egyetlen Taschler-leány, a fiával, Wagner Gyula magában álló ivadéka a nagy családnak, amely számtalan évtizeden át szolgált a várost, a közügyet s a legjobbak között is első helyen állt.

Nagy tata ajkára odafagyott a mosoly, amely az ő bölcs megértését, mindeneken felülemelkedést jelentette egész életében, azt a nyugalmat, amelyhez csakis az övéhez hasonló nagy szellemi és lelki kultúrával jut el valaki.

— Múltam, most fizetek, mondja ez a mosoly s szinte elmaradhatatlan az elképzelésből jellegzetes kézlegyintése, — mintha mondaná, hogy a világon semmit se szabad komolyabban venni, csak amennyit az megérdemel. Az emberek szeretnek komédiázni, hát játszik meg magukat, majd beleunnak.

Voltak itt már kisebb-nagyobb viharok, felfordulások, nagyon erős oszlopok is elvesztették lábuk alól a talajt, egyedül Nagy tatát nem tudták magukkal ragadni az események.

— Ki kell várni a végét, akárcsak a jégesőnek.

Ráfogták, hogy cinikus, nincs előtte semmi szent. De kik mondták? Akik pillanatok hatása alatt tudtak és tudnak érzékenykedni, hogy aztán más hatásra (majd azt mondtuk: konjunktúra) nyomban az ellenkező végletbe csapnak, azért

lelkessednek, annak az előnyeit keresik.

Nagy tata ifjú korában kapta ezt a megtisztelő nevet, így hívták a vele egykorúkat is, akik szívesen fordultak életük komoly pillanataiban az ő szintistá judiciumához, megbíztak véleményének korrektségében, a tisztességéről, a becsületéről való felfogásában. Néhányad nagyon kevés magával ő volt az a fórum, amely megperelláhatatlannak találtatott, ha olyan dolgokról esett a szó, amelyek nem foglalkoztak paragrafusokba, mert disztingvált érzések szöttek túllinomra. Fórumnak sem önmaga nevezte ki magát, a kényesek, a biztonságot keresők törekedtek hozzá, a nagyuri finomságu egyéniségéhez, amely minden körülmények között gyöngéd és tapintatos tudott maradni.

Csak annyiban volt cinikus Nagy tata, hogy nem vette fel az örök-larsangot járók álarcját, farizeuskodni soha nem tudott, nagyképűségbe nem elegezett s magát egyedüljáró aglegényéletre hoztatva kereste a kedélyes emberek társaságát, élte művészen szép, egyenletes, nyugalmas, semmitől és senkitől meg nem háborítható életét. Ezért hátrította el magát a megfizetettét is, mikor a város első polgárának méltóságára került. Nagy tata akkor is mosolygott s tolt el két kézzel az embereket, hogy ugyan micsoda tréfa ez?

— En már nem tudok változtatni az életmódomon s ha ahhoz van kedvem, akkor megjátszom magam. Mint polgármester nem tehetem ezt, már pedig megéri az életrendem megváltoztatását akár milyen állás?

Cinizmus volt talán ez is? Azt hiszik, a legnagyobb emberi bölcsesség, amely nem engedi magát kizökkenteni abból a keretből, amelyet jónak talált, amely kielégíti az igényeit. (Paradoxon-

nak fog tetszeni, de valóban szép is volt az élete. Szerette, szerethette. Ehhez, hogy utánozni lehessen, a módon felül is kell valamit.) Hir, dicsőség? Szép dolgok, de az utánuk való vergődés, a bennük való élés, olyan keserves, annyira átformálja az ember lényegét, hogy nem marad meg belőle semmi az eredetiből. Akkor már nem a maga ura többé, hanem viszi, marcangolja a Köz, amely prédát kér testéből-lelkéből, a tulajdonának képzeli, mindenesetre azonban megzavarta, feizaklatta, kiforgatta, természetes vonásaitól megfosztotta.

Nagy tata sokkal különb egyéniség maradt így. Talán nem bántjuk meg az emléket, ha azt mondjuk, hogy markáns egyéniségében, amely kívülről a magyar táblabíró, belülről az általános tudású, a tudomány, művészet sok ágában otthonos, nagyműveltségű európai egyéniség volt, — valami közelebből elemezhetetlen báj volt. Előkelő nagyur, aki ifjú az ifjak közt, megbecsült tudós a tapasztalt öregek sorában, aki nem hivalkodik az ismeretével, de mikor hazamegy s „fölfekszik az ágyára”, a remet, az angol, a francia irodalom legújabb termékeit eredetiben olvassa, sokszor hajnalig. Mindent tisztán lát és tud, hajszálfinomnak a distinkciói. Sose vagy benne biztos, hogy finom mosolya elismerés-e, vagy természetes fölény, de egyenes, megalkuvásra képtelen, kibékítő, megbékéltető s nyugtalanul háborgó lélek, örövendő kedély egyaránt vonzódik a társasága után. Mert ahogy az ő állítólagos cinizmusa képes visszaadni a lelkeknek a nyugodtságukat, épp úgy tud örülni, ha együtt lehet valakivel, akit szeret. Szeretni mindenki szeret, ő pedig sok jó emberét engedi magához közel, habár nem is nyílik meg a lelke derűborura akármely előtt. A ritka egyéniségek

különös tünete az. A felületes szemlélő azt hiszi, hogy nyitott könyv, akármely olvashat benne, pedig mosolyon, komolyságokon túl nagyon mélyen jár, mint tengeraltati buvár, aki nem fecsegi ki, mikor talált gyöngyszemet.

Teljesen talán csak a családja körében nyíltakozott meg. Ott „kisfia” maradt a néhány év előtt meghalt nagyasasszony-édesanyjának, annak a szemrehányó, néma tekintetűl megreszkettetől öreg fiú. A „kisebbik”, a feledietlen József, jobban sielett, már magukra maradtak a fehérhajú hugával s mindenről lemondott, családalapításról, érdekről, csakhogy a „gyerek” folytassa nyugodtan azt az életet, amit ők kezdtek valamikor. Az unokacse, akit a fiaként szeretett reszkette. A nagyvilág egy aranykedélyű, örökké ifjú Nagy tatát látott, aki tréfára veszi az életet és „ürge mókus”, ha elvégezte a komoly dolgát, de szűkebb környezeté akkor ismerte meg, amikor néha sokáig nem érkezett levele a harctérről.

— Csak nincs a gyereknek baja!

Nagy tata olyankor megfört, melázó lett, szivarokat pazar bőkezűen elefelejtett osztogatni, — egészen a megjött híradásig.

— Hála Istennek, é!

Ilyenkor volt igazi Nagy tata, nagyapó, aki az utánkövetkező generáció boldogságában találja meg az örömet. Mindent, mindent annak, hiszen a mi időnkől már kevés van hátra.

... Nagyon üres lesz nélküle ez a város, amely egyre jobban szegényedik értékekben, igazi lelkekben, egyéniségekben s olyan szerencsétlen, hogy alig van utánpótló tehetségek. Nagy tatát sokan siratják meg, de örök emléken azok közé állítják, akiket sohasem lehet elefelejtani.

Bob.